

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računna se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz govora poslanca g. Mihe Vošnjaka v državnem zboru dne 6. t. m.*)

„... In sedaj pridem na sestavljanje senatov. Te zadeve dotaknil sem se že v mojem govoru dne 3. t. m., ko sem omenjal ulogo Kresnikovo na deželno nadsodišče v Gradci. Glede istinitosti te uloge izrazili so se od večih strani dvomi, in so me povprašali o njeni vsebini. Da glede te uloge ne bo daljnih dvomov, preskrbel sem si prepis te Kresnikove uloge na deželno nadsodišče v Gradci, ter si dovoljujem, da njo prečitam: (bere:)

„Visoko c. kr. deželno nadsodišče!

Zoper razsodbo tukajšnjega okrajnega sodišča ddo 25. jun. 1885. št. 1723 prijavil sem vzklic in poslednjega v pravem času izpeljal. Prosim pa, da se delejuje drugo apelno sodišče in sicer iz naslednjih razlogov:

Moj nasprotnik in tožnik je načelnik okrajnega zastopa v Slovenski Bistrici. Pred kakimi štirimi tedni bil je, kakor že večkrat, predsednik okrožnega sodišča g. Heinricher pri načelniku okrajnega zastopa, čegar hišni prijatelj je, na lovu. Pri tej priliki pripovedoval je načelniku okrajnega zastopa g. predsedniku o moji obsodbi, ter izrazil bojazen, da ne bi bil jaz pri vzklicni obravnavi v Celji oproščen. Na to se je baje g. predsednik izrazil: Gospod! bodite pomirjeni, jaz bodem skušal, vzklicni senat tako sestaviti, da ne bo Kresniku niti dan od njegove kazni odpuščen.“ (Čujte! na desni). Zaradi tega, in ker sem že jedenkrat bil od okrožnega sodišča v Celji po nedolžnem obsojen in v zapor dejan, zgubil sem za upanje do tega okrožnega sodišča, ter prosim ponižno:

Visoko c. kr. deželno nadsodišče določi naj blagohotno, uvaževaje te razloge za delegacijo za mojo vzklicno obravnavo drugo c. kr. okrožno sodišče.

Kot priče zgoraj navedenega mojega razloga

*) Mi prinesemo odlomek tega govora gospoda Mihe Vošnjaka po stenografskem zapisniku zaradi tega, ker se v njem kaj čudno razsvitljujejo razmere pri c. kr. okrožnem sodišči v Celji. Opazka uredništva.

za deligiranje se naj zaslišita oba gospoda pristava c. kr. okrajnega sodišča v Slovenski Bistrici.

Črešnjevec dne 24. avgusta 1885.

Ludovik Kresnik.*

Ta uloga nastala je vsled sledečega dogodjaja. Po novi volitvi v okrajni zastop Slov. Bistriški leta 1885. tožil je takratni nemškoliberalni načelnik okrajnega zastopa Kresnika pri tamošnjem okrajnem sodišči zaradi razžaljenja časti, ker je ta ostro kritikalno poslovanje pri tamošnji okrajni branilnici.

Kresnik bil je pri okrajnem sodišči obsojen, pa je uložil vzklic, ter je hotel ravno s to ulogo, katero sem si štel v čast, njo prečitati, doseči, da bi se mesto okrožnega sodišča v Celji delegovalo drugo apelno sodišče. Tej prošnji Kresnikovej se pa ni ugodilo, in sicer vsled dekreta okrožnega sodišča Celjskega od 2. oktobra 1885. št. 13532, ki ga imam tukaj v originalu. S tem dekretom zavrnila se je s kratkim njegova prošnja, češ, da je neutemeljena. Zakaj pa da je prošnja neutemeljena, pa ni rečeno. V tem dekretu se tudi niti z besedo ne omenja Kresnikove uloge glede obljube predsednika okrožnega sodišča v zadevi zaradi sestave senata za vzklicno obravnavo. Vzklicna obravnavo bila je potem zares pri okrožnem sodišči v Celji, in Kresnik ni bil oproščen, ampak bil je tudi tukaj obsojen.

Da so pa bile besede Kresnikove glede okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici leta 1885. istinite, pokazal je dogodjaj, na katerega se je prišlo leta 1889., ko se je namreč pri hranilnici prišlo na sled neki nepravilnosti glede neke sirotinske hranilne knjižice. Našlo se je namreč, da je bil v kontni knjigi hranilnični ta sirotinski denar v manjšem znesku upisan, kakor ga izkazuje hranilna knjižica; kajti v kontni knjigi je izkazano, da se je znatna vsota vzdignila.

Mislil torej, da sem dokazal, da se sme tudi ta druga obsodba Kresnikova pri okrožnem sodišči v Celji kot nepravilna zmatrati. Sicer pa bodem na ta neljub dogodek druge obsodbe Kresnikove, ki je prouzročil tudi disciplinarno preiskavo

zoper nekega sodiščnega uradnika, še jedenkrat prišel...“

C. kr. nižja gimnazija v Kočevji.

(Informacija našim poslancem.)

(Konec.)

In potrosi se iz tega podpornega društva za 80 učencev primerno ogromna svota 800—1000 gld. na leto, v tem ko se na Ljubljanski gimnaziji za 800 učencev porabi iz podpornega zaloga le 400—600 gld. na leto. Glavni podpornik temu društvu je za nemškim „Schulvereinom“ knez Auersperg, ki je dal lansko leto 300 gld. podpore z izrecno opombo „für deutsche Schüler“. Ko je odbor pred dvema letoma prosil kneza Auersperga, naj bi prevzel protektorat podpornega društva, pisali so mu po laskavem pripoznanji, da se je jako darežljivo udeleževal „an der Gründung dieser Pfliegstätte deutscher Cultur“ (namreč gimnazije) naslednje besede, ki naj bodo tudi po besedi kot velik curiosum zaznamovane: Gnädigster Fürst und Herzog geruhen in gütigster Berücksichtigung der angestammten Anhänglichkeit der Bewohner des Landes Gottschee an Ihren hochherzigen Herzog der Bitte des Vereines stattgebend, das hohe Protectorat desselben zu übernehmen. Gottschee, am 31. October 1885.

Sedaj poglejmo, kaki so uspehi na Kočevski gimnaziji! Navidezno, na papirji jako dobri, a v resnici jako jako slabi. Kajti nemški profesorji ne dajejo in ne smejo dajati kljuk, če si hočejo obvarovati nemški zavod; zategadel tudi ne morejo in ne smejo mnogo zahtevati od učencev. A če opomniš takega profesorja na postavne določbe, izgovarjal se ti bode, da se Kočevska gimnazija prav za prav ne sme zmatrati kot gimnazija, temveč kot nekaka meščanska šola. To poudarjajo vedno in vedno vsi nemški profesorji, mej njimi v prvi vrsti Obergföll, za Knappom glavni zagovornik Kočevskega „švindla“. Če tedaj profesorji sami ne vedo, da je v Kočevji c. kr. državna nižja gimnazija, če ne vedo, kaj je sploh gimnazija in nje namen, tudi ne

LISTEK.

Zgodovina Pugačóvljevega punta.

(Spisal A. S. Puškin, iz ruskega preložil — o.)
(Dalje.)

Dne 23. maja je Mihelson šel na Čerbakulsko trdnjavo. Kazaki v njej nabajajoči se, so se puntali. Mihelson jih je pripeljal k prisegi, pridejal svojemu oddelku in je bil znanprej zmiraj zadovoljen z njimi.

Žolobov in Gagrin sta delovala počasi in neodločno. Žalobov, poročivši Mihelsonu, da je Pugačov ostanek razgnane tolpe zbral in, da nabira novo, se je odpovedal, iti proti njemu, z izgovorom, da so reke izstopile in so ceste slabe. Mihelson se je pritožil Dekalongu, Dekalong pa, sam obljubivši napotiti se na zasledovanje poslednjih sil samozvanca, ostal je v Čeljabi in še odpoklical je k sebi Žolobova in Gagrina.

Na ta način je zasledovanje Pugačova preostajalo jedinemu Mihelsonu. Napotil se je k Zlatoustovski tovarni, ko je zvedel, da je bilo tam nekoliko jaickih puntarjev; ti pa so zbežali, ko so zvedeli, da se bliža. Sled njih šel je čem dalje, tembolj narazen in nazadnje se je čisto zgubil.

Dne 27. maja je Mihelson prispel k Satkinski tovarni. Salavat je z novo tolpo divjal v okolici. Že je Simsko tovarno oropal in sežgal. Ko je zaslišal o Mihelsonu, šel je čez reko Aj in se ustavil v gorah, kjer se je Pugačovu posrečilo zjediniti se z njim, potem ko se je rešil pred Gagrinom in Žalobovom, ki sta ga zasledovala.

Mihelson se je na Satkinski tovarni, rešeni z njegovo hitrostjo, prvokrat odpočil po odhodu izpod Ufe. Čez dva dni je šel proti Pugačovu in Salvatu in prispel na breg Aja. Mostovi so bili podrti. Puntarji na nasprotnem bregu, ko so videli malo število njegovega oddelka, se neso mislili v opasnosti.

Dne 30. maja pa, zjutraj, je Mihelson ukazal petdeset kazakom preplavati reko, vzešši saboj po jednega lovca. Puntarji so planili nad nje, pa so bili razgnani s strelji iz topov z nasprotnega brega. Lovci in kazaki so se še nekako obdržali, Mihelson je pa mej tem z ostalim oddelkom preplaval; smodnik je prenesla konjica, tope so potopili in jih po dnu reke na vrveh na drugo stran potegnili. Mihelson je sovražnika hitro napadel, zmel in zasledoval čez dvajset vrst, ubil do štiri sto in ujel veliko. Pugačov, Beloborodov in ranjeni Salavat so komaj ušli.

Okolica je bila prazna. Ni ga bilo, od katerega bi bil Mihelson mogel zvedeti, kam se je sovražnik obrnil. Šel je, prepustivši se naključbi, naprej in dne 2. junija je kapitana Kartaševskega, katerega je odposlal, okrožila po noči tolpa Salavatova. Proti jutru mu je Mihelson prihitel na pomoč. Puntarji so se razkropili in bežali. Mihelson jih je zasledoval s skrajno previdnostjo. Pehota je čuvala vozovje njegovo. Sam je šel nekoliko spredaj z jednim delom svoje konjice. Ta razpolaganja so ga rešila. Mnogobrojna tolpa puntarjev je nepričakovano okrožila njegovo vozovje in napala pehoto. Pugačov sam jim je bil na čelu, kateremu se je posrečilo, nabrati v teku šestih dnij blizu Satkinske tovarne okoli pet tisoč puntarjev. Mihelson je pridiral na pomoč. Poslal je Harina zjediniti vso svojo konjico, sam je pa ostal s pehoto pri vozovih. Puntarji so bili potolčeni in so zopet bežali. Tu je Mihelson zvedel od ujetnikov, da je Pugačov nameraval iti nad Ufo. Hitel je prestriči mu pot in dne 5. junija ga je srečal vnovič. Bitka je bila neizogibna. Mihelson je hitro udaril po njem, ga vnovič potolkel in pregnal.

Pri vseh svojih uspehih je Mihelson sprevidel za neobhodno potrebno, ponehati za nekaj časa z zasledovanjem. Ni že imel več ne živeža, [ne stre-

